

מוסף מיוחד לאגוזי-אדמה

מוקדש לזכרו של אליהו גולדין ז"ל

אליהו גולדין ז"ל

על בסיס דברים שנאמרו בכנס לסיכום עונת הגידול והמחקר של אגוזי-אדמה, שנערך ב-31.12.91 באוניטוריום כהן במרכז חולקני.

אליהו גולדין נפטר בכ"ז באלול תשנ"א, 6.1.91. נולד במינסק בשנת 1907. למד בביה"ס הגבוה לחקלאות בברלין והשתלם אחרי-כן במשך שנה בהולנד, בעיבוד מוצרי חלב. עלה לארץ בשנת 1933. ב-1935 החל את עבודתו בחוות הנסיונות של התחנה לחקר החקלאות של הסוכנות היהודית בקוביבה, קודמתו של מינהל המחקר החקלאי. הוא התמיד בעבודתו במינהל המחקר החקלאי עד לפרישתו המלאה ב-1980. במסגרת עבודתו בתחנה עבר בגידול ונניסויים בגידולי מספוא לבעלי-חיים (סתוויון, אפונת-בקר, סלק-מספוא) ובתחמיצים, וכן השתתף בניסויים לקביעת ערכו של כבול החולה כובל. עם התחלת גידול אגוזי-אדמה בסוף שנות השלושים החל לעסוק בגידול זה, ובו התמיד לעבוד במחקר ובטיפוח עד לפרישתו.

ב-1941 כבר השתתף בפירסום הקונטרס של התחנה לחקר החקלאות על גידול אגא"ד, עם פרופ' ש. הורביץ. נוכח חשיבות הקונטרס, פורסמה מהדורה מתוקנת ב-1945. בשנת 1962 השתלם בחקר אגא"ד ובטיפוחם בג'ורג'יה שבארזה"ב. בהשתלמותו עסק בהכלאות לקבלת זן עתיר יכול, בעל תרמילים גדולים ובכיר, תכונות שהעריך כחשובות לגידול ולמגדלים בישראל.

בשנת 1967 הוכנס לשדות ישראל הקו X-30, פרי טיפוחו של גולדין; לאחר מכן ניתן לו השם "שולמית". זן זה מכסה כיום את רוב שטחי הגידול בארץ, זה יותר מ-20 שנה. בשנות השיא הגיע הייצוא השנתי שלו לערך כדי 13 מיליון דולר. עד לשנת 1990 הסתכם יצוא הזן ביותר מ-160 מיליון דולר. על עבודתו באגא"ד קיבל אליהו את פרס "הורע" לשנת תשכ"ב, וכן זכה ב-1987 בפרס קפלן על פיתוח הזן "שולמית".

אליהו היה ידוע כחוקר אגא"ד אף בקנה-מידה עולמי, ונשלח גם לייעץ בגידול לארצות רבות, ביניהן דרום-אפריקה, אתיופיה, תאילנד, קמבודיה, נפאל ולאוס.

אליהו היה צנוע ביותר ועניו. כפי שמציינים ד"ר זאב פרנק וחוקרים אחרים מהמינהל ומחוצה לו - שמח לחלוק עם זולתו את ידיעותיו, וכן העמיד את אוסף הזנים לרשות כל מי שיכול היה להשתמש בו בטיפוח אגא"ד. הוא הוסיף לטפח זנים, גישתו המעשית זכתה בהערכה רבה גם מחוץ לארצנו, ועמיתיו בארה"ב קראו לזן מבני טיפוחו - "גולדין 1".

חברים לעבודה במינהל ובתחנה לחקר החקלאות סיפרו לי שהיה בין הראשונים לבוא לעבודה ומהאחרונים לעזוב, דייקן ואמין מאוד בתוצאות. אני ליויתי את עבודתו בשנות עבודתי בביקורת זרעים, ומדי שנה הייתי מבקר בחלקות הטיפוח וקיום הזנים שלו. כאן ראוי לציין, שגישתו המיוחדת ודרך קיום הזן "שולמית" איפשרו לזן זה להתמיד שנים כה רבות בשדותינו כזן יחיד של אגא"ד.

נעים הליכות היה, ובתור כזה ייזכר בין חבריו לעבודה, חקלאי ישראל וכל מי שהכיר.

שמואל אלחנן

האגף להגנת הצומח ולביקורת, משרד החקלאות